

Cercetări preliminare privind fluturii diurni (Insecta, Lepidoptera) din zona Măgești (județul Bihor, România)

Aurelian Leonardo ILIE, Traian ABRUDAN

Summary: In this work there are presented data about the fauna of butterflies from Măgești area (Bihor county, Romania) identified during 2017-2019. There were identified 87 species belonging to 6 families and 54 genera. Some species are rare at national level, being protected: *Euphydryas maturna* LINNAEUS, 1758; *Lycaena dispar rutila* WERNEBURG, 1864; *Neptis hylas* LINNAEUS, 1758.

Key words: butterflies, Măgești area, Bihor, Romania.

Rezumat: În această lucrare sunt prezentate date despre fauna de fluturi diurni din zona Măgești (județul Bihor, România) identificați în perioada 2017-2019. Au fost identificate 87 specii aparținând la 6 familii și 54 genuri. Unele specii sunt rare la nivel național, fiind protejate: *Euphydryas maturna* LINNAEUS, 1758; *Lycaena dispar rutila* WERNEBURG, 1864; *Neptis hylas* LINNAEUS, 1758.

Cuvinte cheie: fluturi diurni, zona Măgești, Bihor, România.

Introducere

Zona Măgești este situată în partea central-estică a județului Bihor, în depresiunea Vad-Borod, la poalele munților Pădurea Craiului. Zona este deluroasă, prezintă o altitudine cuprinsă între 200-500 m. Rețeaua hidrografică este reprezentată prin râul Crișul Repede, care prezintă numeroși afluenți: Valea Râciu, Valea Dobricionești, Valea Josani, Valea Berzea. Clima este continentală moderată. Vegetația aparține etajului gorunului (BERINDEI și POP 1972).

Materiale și metode

Cercetările din zona Măgești s-au efectuat în perioada 2017-2019. Colectarea fluturilor s-a realizat cu ajutorul fileului entomologic. S-au efectuat câte două deplasări în fiecare lună, în perioada aprilie-noiembrie. Aceste deplasări s-au efectuat atât pentru a evidenția biodiversitatea specifică a zonei cât și pentru o evaluare relativă a abundenței speciilor identificate. Pentru identificarea speciilor s-au utilizat diferite ghiduri (RAKOSY 2013 & SZEKELY 2008). Unele specii au fost exact identificate doar după analiza genitaliilor, utilizând literatura științifică (RAKOSY 2013): *Pyrgus serratule* RAMBUR, 1839; *Pyrgus armoricanus* OBERTHUR, 1910; *Cupido argiades* PALLAS, 1771; *Plebeius argus* LINNAEUS, 1758; *Plebeius idas* LINNAEUS, 1758; *Plebeius argyrognomon* BERGSTRASSER, 1779; *Melitaea athalia* ROTTEMBURG, 1775; *Melitaea trivialis* DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775.

Rezultate și discuții

În perioada 2017-2019, au fost identificate următoarele specii de fluturi diurni în zona Măgești:

Familia Hesperiidae

Erynis tages LINNAEUS, 1758, SES.
Carcharodus alcae ESPER, 1780, SEA.
Pyrgus malvae LINNAEUS, 1758, SEA.
Pyrgus armoricanus OBERTHUR, 1910, SEA.
Pyrgus carthami HUBNER, 1803, SP.
Pyrgus serratule RAMBUR, 1839, SECA.
Pyrgus alveus HUBNER, 1803, SP.
Carterocephalus palaemon PALLAS, 1771, SH.
Thymelicus lineola OCHSENHEIMER, 1808, SH.
Thymelicus sylvestris PODA, 1761, SVP.
Hesperia comma LINNAEUS, 1758, SH.
Ochlodes sylvanus ESPER, 1777, SEA.

Familia Papilionidae

Iphiclides podalirius LINNAEUS, 1758, SEA.
Papilio machaon LINNAEUS, 1758, SH.

Familia Pieridae

Leptidea sinapis LINNAEUS, 1758, SE.
Anthocaris cardamines LINNAEUS, 1758, SP.
Pieris brassicae LINNAEUS, 1758, SES.
Pieris rapae LINNAEUS, 1758, SP.
Pieris napi LINNAEUS, 1758, SH.
Pontia edusa FABRICIUS, 1777, SEA.
Colias erate ESPER, 1805, SES.

Colias croceus FOURCROY, 1785, SEA.
Colias hyale LINNAEUS, 1758, SES.
Colias alfacariensis RIBBE, 1905, SEA.
Gonopteryx rhamni LINNAEUS, 1758, SP.

Familia Riodinidae

Hamearis lucina LINNAEUS, 1758, SE.

Familia Lycaenidae

Lycaena phlaeas LINNAEUS, 1758, SH.
Lycaena dispar rutila WERNEBURG, 1864, SES.
Lycaena virgaureae LINNAEUS, 1758, SES.
Thecla betulae LINNAEUS, 1758, SEA.
Neozephyrus quercus LINNAEUS, 1758, SVP.
Callophrys rubi LINNAEUS, 1758, SP.
Satyrium pruni LINNAEUS, 1758, SES.
Satyrium spini FABRICIUS, 1787, SVP.
Satyrium acaciae FABRICIUS, 1787, SSE.
Cupido minimus FUESSLY, 1775, SES.
Cupido argiades PALLAS, 1771, SES.
Celastrina argiolus LINNAEUS, 1758, SH.
Pseudophilotes schiffmuelleri HEMMING, 1929, SEMVA.
Glaucopsyche alexis PODA, 1761, SES.
Plebeius argus LINNAEUS, 1758, SES.
Plebeius idas LINNAEUS, 1758, SH.
Plebeius argyrognomon BERGSTRASSER, 1779, SES.
Aricia agestis DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SP.
Cyaniris semiargus ROTTEMBURG, 1775, SES.
Polyommatus thersites CANTENER, 1835, SEVA.
Polyommatus icarus ROTTEMBURG, 1775, SP.
Polyommatus bellargus ROTTEMBURG, 1775, SEVA.
Polyommatus coridon PODA, 1761, SEVA.

Familia Nymphalidae

Argynnis paphia LINNAEUS, 1758, SP.
Argynnis aglaja LINNAEUS, 1758, SP.
Argynnis adippe DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SP.
Argynnis niobe LINNAEUS, 1758, SP.
Issoria lathonia HUBNER, 1819, SEA.
Brenthis daphne BERGSTRASSER, 1780, SES.
Boloria selene DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SH.
Boloria dia LINNAEUS, 1767, SECA.
Vanessa atalanta LINNAEUS, 1758, SH.
Vanessa cardui LINNAEUS, 1758, SC.
Inachis io LINNAEUS, 1758, SES.
Aglais urticae LINNAEUS, 1758, SEA.
Polygonia c-album LINNAEUS, 1758, SP.
Araschnia levana LINNAEUS, 1758, SP.
Nymphalis antiopa LINNAEUS, 1758, SH.
Apatura ilia DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SES.
Apatura iris LINNAEUS, 1758, SEA.
Neptis hylas LINNAEUS, 1758, SES.
Euphydryas maturna LINNAEUS, 1758, SE.
Melitaea trivia DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SEA.
Melitaea didyma ESPER, 1778, SEA.

Melitaea athalia ROTTEMBURG, 1775, SES.
Pararge aegeria tircis GODAT, 1821, SVP.
Lasiommata megera LINNAEUS, 1767, SVP.
Lasiommata maera LINNAEUS, 1758, SP.
Coenonympha arcania LINNAEUS, 1767, SE.
Coenonympha glycerion BORKHAUSEN, 1788, SES.
Coenonympha pamphilus LINNAEUS, 1758, SP.
Pyronia tithonus LINNAEUS, 1758, SE.
Aphantopus hyperantus LINNAEUS, 1758, SES.
Maniola jurtina LINNAEUS, 1758, SP.
Erebia aethiops ESPER, 1777, SES.
Erebia medusa DENIS et SCHIFFERMULLER, 1775, SES.
Melanargia galathea LINNAEUS, 1758, SEVA.
Minois dryas SCOPOLI, 1763, SES.
Hipparchia fagi SCOPOLI, 1763, SCSE.
Hipparchia semele LINNAEUS, 1758, SE.
Brintesia circe FABRICIUS, 1775, SEVA.

Abrevieri: SC-specie cosmopolită, SCSE-specie central-sud-europeană, SE-specie europeană, SEA-specie euro-asiatică, SECA-specie euro-central-asiatică, SEMVA-specie est-mediteraneană-vest-asiatică, SES-specie euro-siberiană, SEVA-specie european-vest-asiatică, SH-specie holarctică, SP-specie paleartică, SSE-specie sud-europeană, SVP-specie vest-paleartică.

Au fost identificate 87 specii din 6 familii și 54 de genuri. În România, fauna fluturilor diurni cuprinde 210 specii (RAKOSY 2013). Dintre acestea, în zona Măgești au fost identificate 87 specii (41,42%). S-au colectat un număr de 367 de exemplare de fluturi diurni. Fluturii diurni identificați în zona Măgești cuprind șase familii: Hesperidae, cu 12 specii (13,79%) comparativ cu 23 specii existente la nivel național (52,17%); Papilionidae, cu 2 specii (2,29%) comparativ cu 10 specii existente la nivel național (20%); Pieridae, cu 11 specii (12,64%) comparativ cu 21 specii existente la nivel național (52,38%); Riodinidae, cu 1 specie (1,14%) comparativ cu 1 specie existentă la nivel național (100%); Lycaenidae, cu 23 specii (26,43%) comparativ cu 60 specii existente la nivel național (38,33%); Nymphalidae, cu 38 specii (43,67%) comparativ cu 95 specii existente la nivel național (40%). Din punct de vedere al abundenței specifice am identificat 5 specii care s-au regăsit în fiecare lună din perioada efectuării studiului: *Pieris brassicae* L., *Pieris rapae* L., *Vanessa atalanta* L., *Vanessa cardui* L., *Maniola jurtina* L. Alte specii au fost relativ rare, colectându-se puține exemplare: *Nymphalis antiopa* L., *Apatura iris* L., *Apatura ilia* DEN et SCHIFF., *Hipparchia fagi* SCOP.

Din punct de vedere al răspândirii zoogeografice, au fost identificate următoarele categorii specifice: euro-siberiene, 23 de specii (26,43%); paleartice, 22 de specii (25,28%); euro-asiatice, 21 de specii (24,13%); holarctice, 11 specii (12,64%); europene, 6 specii (6,89%); sud-europene, 2 specii (2,29%); est-mediteraneene-vest-asiatice, 1 specie (1,14%); cosmopolite, 1 specie (1,14%). Fauna fluturilor diurni din zona Măgești cuprinde de asemenea specii rare sau

foarte rare la nivel național, protejate prin legislație (OUG nr. 57- 2007, Anaxele 4A și 4B): *Euphydryas maturna* L., *Lycaena dispar rutila* WERN. (Anexa 4A), *Neptis hylas* L. (Anexa 4B). Absența sau fragmentarea habitatelor, poluarea, agricultura intensivă, defrișările, cositul mecanic, suprapășunatul, producerea de incendii sunt cauze ale declinului populațiilor sau chiar ale disparițiilor unor specii de fluturi diurni.

Concluzii

În perioada 2017-2019, în zona Măgești s-au identificat 87 de specii din șase familii și 54 genuri. Trei specii sunt rare la nivel național fiind protejate

prin legislație, factorul antropic fiind cauza principală a declinului populațional sau chiar al dispariției unor specii de lepidoptere diurne.

Bibliografie

- BERINDEI I.O. & POP G. 1972. Județul Bihor. Editura Academiei R.S.R., București.
- RÁKOSY L. 2013. Fluturii diurni din România. Cunoaștere, protecție, conservare. Editura Mega, Cluj-Napoca
- SZEKELY L. 2008. Fluturii de zi din România (The butterflies from Romania). Tipografia Brastar Print, Brașov.

Aurelian Leonardo ILIE
Tinca, str. Nicolae Jiga, nr. 8,
E-mail: aurelian_ilie@yahoo.fr

Traian ABRUDAN
Oradea, str. Jules Verne, nr. 12, bl. PB 52, ap 16,
E-mail: atraian12@yahoo.com